

Asia C-352/95

Phytheron International SA vastaan Jean Bourdon SA

(Tribunal de commerce de Pontoisen esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla — Tavaramerkkidirektiivi —
Kasvinsuojeluaine — Rinnakkaistuonti — Oikeuksien sammuminen

Julkisasiamies F. G. Jacobsin ratkaisuehdotus 24.10.1996	I - 1733
Yhteisöjen tuomioistuimen (viides jaosto) tuomio 20.3.1997	I - 1740

Tuomion tiivistelmä

- Ennakkoratkaisukysymykset — Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta — Rajat — Tosiseikojen esittäminen yhteisöjen tuomioistuimessa ennakkoratkaisupyyntöstä poikkeavalla tavalla — Yhteisöjen tuomioistuimen velvollisuus ottaa huomioon tosiseikat sellaisina kuin ne ilmenevät ennakkoratkaisupyyntöstä
(EY:n perustamissopimuksen 177 artikla; EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artikla)*

2. *Tavaroiden vapaa liikkuvuus — Poikkeukset — Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettujen direktiivien olemassaolo — Vaikutukset — Kansalliseen lainsäädäntöön perustuva tavaramerkkioikeuden suojeleminen, kun kysymys on siitä, että tavaramerkkioikeuden haltija tai joku hänen suostumuksellaan saattaa tuotteen vaihdantaan jossakin jäsenvaltiossa — Arvioiminen direktiivin 89/104/ETY perusteella*
(EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla; neuvoston direktiivin 89/104/ETY 7 artikla)
3. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Direktiivit — Täytäntöönpano jäsenvaltioissa — Direktiivien tehokkuuden varmistamisen välttämättömyys — Kansallisten tuomioistuinten velvollisuudet*
4. *Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen — Tavaramerkit — Direktiivi 89/104/ETY — Kolmannesta maasta peräisin oleva tuote, jonka tavaramerkin haltija tai joku hänen suostumuksellaan on saattanut vaihdantaan jossakin jäsenvaltiossa — Riippumaton elinkeinonharjoittaja hankkii tuotteen laillisesti ja vie sen toiseen jäsenvaltioon käsittelemättä tuotetta tai muuttamatta sen pakkausta — Tavaramerkkioikeuksien kuuluminen näissä kahdessa valtiossa samalle konsernille — Tavaramerkin haltija vastustaa maahantuontia — Tavaramerkkioikeuden sammumisen periaatteen perusteella vastustaminen ei ole mahdollista*
(EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla; neuvoston direktiivin 89/104/ETY 7 artiklan 1 ja 2 kohta)

1. Yhteisöjen tuomioistuin ei voi antaa vastausta sille esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen sellaisten tosiseikkojen perusteella, jotka on esitetty käsiteltäessä asiaa yhteisöjen tuomioistuimessa ja jotka poikkeavat niistä tosiseikoista, jotka on kuvailtu ennakkoratkaisupyynnössä. Muussa tapauksessa yhteisöjen tuomioistuin esittäisi ratkaisunsa sellaiseen periaatteelliseen ongelmaan, josta se ei ole vielä lausunut mitään, ottaen ratkaisussaan huomioon sellaiset tosiseikat, jotka olisi pitänyt täsmentää jo aiemmin, jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi antaa hyödyllisen vastauksen näihin kysymyksiin. Lisäksi, kun esitettyyn kysymykseen liittyy merkittäviä tavaramerkin haltijan oikeuksien laajuutta koskevia ongelmia ja kun tavaramerkkioikeuden haltija ei voi esittää näkemystään yhteisöjen tuomioistuimessa sen vuoksi, että hän ei ole kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan oikeusriidan asianosainen, erityiset syyt puhuvat sen puolesta, että yhteisöjen tuomioistuin voi antaa ratkaisunsa ainoastaan niiden tosiseikkojen perusteella, jotka ilmenevät ennakkoratkai-

supyyntöstä. Ennakkoratkaisukysymysten keskeisen sisällön muuttaminen olisi myös yhteensopimatonta yhteisöjen tuomioistuimelle perustamissopimuksen 177 artiklassa annetun tehtävän samoin kuin sen velvollisuuden kanssa, joka yhteisöjen tuomioistuimella on sen takaamiseksi, että jäsenvaltioiden hallituksille ja asianosaisille annetaan mahdollisuus esittää huomautuksensa EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti, kun otetaan huomioon se seikka, että tämän säännöksen mukaan ainoastaan ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevat päätökset annetaan tiedoksi asianosaisille.

2. Tavaramerkkidirektiivin 7 artiklalla, joka on sanamuodoltaan yleinen, säännellään tyhjentävästi tavaramerkkioikeuden sammuttaminen sellaisten tuotteiden osalta, jotka on saatettu markkinoille yhteisön alueella, minkä vuoksi tätä koskevia kansallisia toimenpiteitä on arvioitava direktiivin 7 artiklan perusteella eikä siten perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan perusteella, ottaen kuitenkin huomioon se, että direktiiviä

itseään — kuten kaikkea johdettua oikeutta — on tulkittava perustamissopimuksen määräysten eli tässä tapauksessa tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten valossa.

yhtiö on tuonut tuotteen jäsenvaltioon B,

3. Soveltaessaan kansallista lainsäädäntöä kansallisen tuomioistuimen on tulkittava sitä mahdollisuuksien mukaan direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen valossa, jotta direktiivin tavoitteet voitaisiin saavuttaa, ja näin on siitä riippumatta, onko kansallinen lainsäädäntö annettu ennen direktiiviä vai sen jälkeen.

— riippumaton elinkeinonharjoittaja on hankkinut tuotteen laillisesti jäsenvaltiosta B ja vienyt sen jäsenvaltioon A,

4. Tavaramerkkidirektiivin 7 artiklan sanamuoto vastaa sitä sanamuotoa, jota yhteisöjen tuomioistuin on käyttänyt tuomioissaan, joissa se on tulkitessaan perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklaa vahvistanut tavaramerkkioikeuden sammumisen periaatteen sisältyvän yhteisön oikeuteen, ja kyseistä säännöstä on tulkittava siten, että sen vastaisena on pidettävä sitä, että jäsenvaltiossa A sovelletaan sellaista kansallista säännöstä, jonka mukaan tavaramerkin haltija voi estää tavaramerkillä suojatun tuotteen tuonnin, kun

— tuotetta ei ole käsitelty eikä sen pakkausta ole muutettu lukuun ottamatta sitä, että etikettiin on lisätty tiettyjä mainintoja jäsenvaltio A:n lainsäädännössä asetettujen vaatimusten noudattamiseksi, ja

— tavaramerkkioikeuksien haltijana jäsenvaltioissa A ja B on sama konserni.

— tuote on valmistettu kolmannessa maassa,

— joko tavaramerkin haltija tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva

Direktiivin 7 artiklassa tarkoitettua sammumisperiaatetta sovelletaan silloin, kun tavaramerkin haltijat vienti- ja tuontimaassa ovat taloudellisessa yhteydessä toisiinsa esimerkiksi saman konsernin tytäryhtiöinä, siitä huolimatta, että kysymys on eri oikeussubjekteista. Tältä osin merkitystä ei ole sillä, että tavaramerkillä suojattu tuote on valmistettu kolmannessa maassa, jos tuote on kuitenkin saatettu markkinoille siinä jäsenvaltiossa, johon sen on laillisesti tuonut joko tavaramerkin haltija tai haltijan suostumuksella jokin muu, esimerkiksi haltijan kanssa

samaan konserniin kuuluva tytäryhtiö. Lisäksi pelkäänsä sitä, että tuotteen etikettiin on lisätty sellaisia tietoja, jotka on mainittu ennakkoratkaisukysymyksessä, ei voida pitää tavaramerkkidirektiivin 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna perusteltuna

aiheena, paitsi jos pakkausmerkinnöistä on poistettu joitain tärkeitä tietoja tai jos niissä on mainittu epätarkkoja tietoja tai käytetty sellaisia ilmauksia, jotka voivat vahingoittaa tavaramerkin tai sen haltijan mainetta.